

[Johan Philipsen.]

forvejen, og det vil efter min mening være et dårligt sted at lægge administrationen.

Jeg kommer jo nede fra de egne, hvor der er gravet meget grus i de sidste halvtreds år, også i de senere år, og når hr. Vivike fik sagt, at vi er ved at eksportere den jyske højderyg, så er det jo nok ment ironisk, for det er i hvert fald ikke rigtigt. Der er vel ingen, der ved, hvor meget grus vi har, men de steder, hvor man graver i øjeblikket, synes det at være sådan, at det er lige så besværligt at eksportere grus væk under Sønderjylland som at fjerne klippegrund under Bornholm, og det skal nok være sådan, som det gik med brunkullene i sin tid, at der var flere kendte brunkulsmængder til rådighed, da gravningen var forbi, end da den startede. Men den sidste istid var jo så venlig at skænke os rigelige mængder af dem, og derfor er opgaven efter min mening i og for sig ikke så meget at spekulere over ressourcemængden, men at få det til at se ordentligt ud efter os. Og dér er jeg nødt til at nævne, at nogle af de smukkeste områder, vi har, er nogle af de tidligere grusgrave, som man har jævnet lidt i og plantet til, så de er overordentlig smukke. Så har vi en lang række landbrugsarealer, særlig fra de sidste 10 år, hvor der i kontrakterne var pligt til at jævne dem og lægge muld på, hvor man ikke kan se, om der er gravet grus; hvis ikke vedkommende ejer eller den, der har set det, siger det, er det umuligt at se. Så har vi nogle tilbage, måske 5-10 pct., der er noget af det mest rædselsfulde, der findes i dette land, hvor der altså er rodet rundt i det, og hvor der intet er gjort for det; hvis vi ved den kommende lovgivning kunne tvinge de 5-10 pct. til at aflevere det pænt efter sig, var meget næet, men der graves altså i øjeblikket næsten udelukkende i det, vi kalder smeltevandsfladerne, og dér er det ikke muligt et år efter at konstatere, hvorvidt der er fjernet grus eller ej. Min bøn til udvalget og ministeren går altså ud på at overveje, om det ikke var fornuftigt at lade kommunerne administrere dette lovområde.

Til sidst vil jeg gerne understrege det, hr. Nordqvist fik sagt, at det må være sådan, at de, der lovligt har påbegyndt noget, kan fortsætte; og at de lovligt anskaffelser af

materiel, der er sket, får en rimelig tid til at blive udnyttet.

Jeg tror nok, at hr. K. J. Mortensen var spøgefuld, for jeg vil da ikke gerne gå herfra som en lovbrøder i dette land. Jeg har for år tilbage udnyttet mine grusforekomster — og det er altså for længst forbi — i den sikre forvisning, at jeg var lovlig ejer af det grus, der lå neden under mit muldrag, og jeg vil være vældig ked af at få fastslået, at jeg altså ikke var på lovens grund ved den lejlighed. Jeg har også mange efterfølgere, som jeg også gerne vil have sagt til, at de har været på lovens grund, men hovedsynspunktet: bedre styr på området, er jeg enig i. Hvis vi så kunne få det gjort på en måde, så det ikke koster alt for meget i administration, og trække administrationen ud nær ved problemerne, hvor de findes, så synes jeg, det var en fornuftig retningslinje at gå frem efter.

K. J. Mortensen: Jeg må heldigvis konstatere, at der gennemgående er stor enighed med ministeren om disse lovforslag, og jeg håber da også, at vi må få et hurtigt udvalgsarbejde.

Jeg er klar over, at der, som det blev sagt af hr. Henning Andersen, bliver mange henvendelser. Jeg husker tydeligt alle de henvendelser, vi havde ved behandlingen af de tre lovforslag i 1971, og der er da heller ingen tvivl om, at mange mindre firmaer i dag er nervøse. Lad os håbe, at man, som ministeren nu taler om det, finder frem til en fusionsordning, således at de små firmaer kan indgå heri; ellers må vi jo simpelt hen se, hvordan de kan få erstatning. Dér må jeg også henvise til det, der står i lovforslagets § 11, at de, der får eneretstilladelse, skal betale erstatning til dem, som på grund af denne eneretstilladelse glider ud.

Lad os så til gengæld være enige om at håbe på, at vi ikke som sidste gang får i udvalget forelagt en hel del udaterede kontrakter, der er indgået, og den slags ting, at altså de papirer, der kommer, er bevislige, således at vi får et reelt billede frem.

Jeg tror, der vil blive problemer under udvalgsarbejdet, som hr. Nordqvist nævnte det, men jeg håber, vi kan komme igennem dem.

Nu sagde hr. Nordqvist, at ministeren fik